

lismike!

FOTO: HARRI ROSPU

dimensioonilised merelained riimuvad koos valguskujundusega ideaalselt Wagneri ooperi teema ja keskkonna ning muusika tempode ja meeleoludega, neid leidlikul ja lummalaval moel visuaalsesse keelde tõlkides.

Liikuvatest lainetest jäävad raamituks ka avastseenid pöörldlaval kujutatud naftalaeva platvorm ning luksushotelli sohvaäär, mis on kogu esimese vaatuse tegevuse keskkond. Avavaatuse kunstilise lahenduse muusikaalsus, visuaalne rikkus, maitsekus ning stiilipuhutus löid pahviks. Vaheajal jalutusaali komberdades avastasin ühtlasi, et olen natuke merehaigeks jäänud.

Järgnevas kahes vaatuses, mis olid millegipärast teostatud kujunduslikult sootuks erinevates esteetikates ning ilma 3D-projektori abita, said mu tasakaalumeel ja imetlus puhkust. Teise vaatuse avastseeni lavalistes lahenduses (kangale muinasjutu stiilis maalitud ebaproportsionaalselt väikeste majade ja sünkroniseeritum. Recinella lavastuses on ideid, fantaasiat, julgust ning kunstilist maitset, kuid lahku-lavastatud vaatuste ning korraliku katuskujundi puudumise tõttu puudub tervikul see monumentaalne mõõde, mida Wagneril naiste ketrustoa

pildiks kirjutatud stseeni viimine bordelli keskkonda mõjus piinlikult tüütu ja labase näpuga näitamisenä kapitalistliku ühiskonnakorralduse väidetavatele pahedele. Selle järgnenud diskoteegi ja kunstisaali pildid olid lähtuvalt muusikast vastavalt dünaamilise ja staatilise lavastuskeele, kuid neist arusaamiseks tuli ka seda ooperit peast teadvatel inimestel kavalehelt pimedas saalis näpuga järke ajades sünnopsist lugeda.

Lavastuse suurim firmamärk on hollandlast kõikjal ustavate demonitena saatvad ning teda ühtaegu nii teenivad kui ka painavad seitse surmapattu, kelle alaline lavaline sebbimine pakkus ühtaegu misanistseenilist dünaamikat ning lummavaid lahendusi, aga sageli ka lihtsalt visuaalset müra ja ebavajalikku enesekordust. Leian, et lavastuskeele rikastamiseks ning kontrasti rõhutamiseks võinuks nende liikumisjoonis olla veelgi koreograafilisem ja sünkroniseeritum.

Wagneril naiste ketrustoa pildiks kirjutatud stseeni viimine bordelli keskkonda mõjus piinlikult tüütu ja labase näpuga näitamisenä kapitalistliku ühiskonnakorralduse väidetavatele pahedele. Selle järgnenud diskoteegi ja kunstisaali pildid olid lähtuvalt muusikast vastavalt dünaamilise ja staatilise lavastuskeele, kuid neist arusaamiseks tuli ka seda ooperit peast teadvatel inimestel kavalehelt pimedas saalis näpuga järke ajades sünnopsist lugeda.

diselt oodatakse ja isegi eeldatakse.

Estonia orkester dirigent Vello Pähni juhtimisel pakkus läbi esietenduse ühtlaselt heakõlalise esituse, mille fortekohad panid positiivsete tulemustega proovile Estonia teatrisaali hääle- ja kõlamahutavuse. Omaette sportlikuks saavutuseks võib lugeda avaõhtu solistide ansambli, mis koosnes vaid ühe erandiga üksnes kodumaistest solistidest ning sai sealjuures oma ülesandega suurepäraselt hakkama.

Rauno Elp ja Heli Veskus pidid vastavalt hollandlase ja Senta rollis esitama partiisid, mille tesseitur neile loomuomalt päris sobiv ei ole, kuid mõlemad tulid nüüdseks juba kogunud Wagneri-lauljatena sellest auga välja, kirjutades selle läbi uhke peatüki nii nüüdisaja Eesti ooperilukku kui ka omaenese interpreedibiograafiasse.

Veskusel, kelle kehastatud suhteliselt staatiline tegelaskuju esindas halastajaõde tingimusteta armastust, ei tekkinud ei musikaalses ega lavastuslikus mõttes õiget klappi ei needuse all ägava hollandlase/Elpi ega Eriku osa laulnud USA tenori Kevin Rayga, kuna esimehe oli selleks liiga neurootiline, teine koomilisuseni kirglik. Rauno Elp, kelle tegelaskuju on lavastaja nii dramaturgiliste kui lavaliste vahenditega läbinisti negatiivseks muutnud, laulis ja näitles selle etenduse jooksul tagasi positiivseks.

Ain Angeri tour de force

Esietenduse staariks ja avavaatuse veduriks laval oli külalis-solistina Dalandi rollis kaasa teinud Ain Anger, kelle välja-peatud, maitsekas ja igas elemendis ühtlaselt kõrgetasemeline esitus reetis siinmail harvanähtavat üleolekut Wagneri kirjutatud partiist. Angerit lavakuju usutavuse nimel vanemaks grimeerides oli tulemus saanud (tahtmatult?) koomiline. Talle assisteeris samas liinis Inspektor Kukekest meenutava mundri, figuuri ja kehakeelega Kevin Ray, keda polnud grimmi ja kostüümi abil hakatud nooremaks või saledamaks tuunima. Väikerollides astusid üles Helen Lokuta ja Oliver Kuusik.

Esietendusel valitses Estonia saalis Wagneri hilisemate ooperite ning neis kehastamist leidnud kunstiliste ideaalide vaim, mille tulemusena hoidis publik nii avamängu kui üksiknumbrit järel plaksutamast. Samuti oli meeldiva üllatusena ära jäetud vaheaeg 2. ja 3. vaatuse vahel.

Viimase kaheksa aasta jooksul Estonias toimunud Richard Wagneri teoste uuslavastused on seni kujunenud teatri jaoks õnnestunud eneseületusteks ning repertuaari paraadnumbriks. Värske «Lendav hollandlane» hoiab väärikalt sama standardit ning paneb sealjuures soovmõtlemata, mis võiks seda rida pidi meie rahvusoperis järgmisena välja tulla. Minu mõistus pakub Richard Straussit, kuid süda soovib Kaija Saariahot.

Tööd, mis kandideerivad arhitektuuripreemiatele

Eesti Arhitektide Liit on välja kuulutanud tööd, mis hakkavad kandideerima aasta- ja väikeobjekti preemia. Võitjad selguvad 9. detsembril teatris NO99 toimuvatel tseremoonial.

Aastapreemia kandidaadid

Võitja otsustab Hispaania arhitekt Fuensanta Nieto

Narva Joaoru puhkeala ja rannaahoone

Arhitektuur: Kalle Vellevoog, Martin Prommik, Andrus Andrejev (Arhitektuuribüroo JVR), Tiiu Truus (Stuudio Truus)
Inseneriosad: Inseneribüroo Estkonsult, Contactus
Tellijä: Narva linnavalitsus
Valmis: 2015
Ehitaja: Pärnu REV

Pärnu rannastaadioni hoone

Autorid: Jan Skolimowski, Peeter Loo (KAMP Arhitektid); kaasa töötas Anton Andres (KAMP Arhitektid)
Sisearhitektuur: Raul Tiitus (PINK)
Logo ja viidagraafika: Martin Eelma (Tuumik)
Tellijä: Pärnu linnavalitsus
Valmis: 2016 juuni
Ehitaja: Eventus Ehitus

Kohtla kaevanduspark

Autorid: Margit Argus, Margit Aule (KAOS Arhitektid), Joonas Sarapuu (Innopolis Insenerid)
Tellijä: Kohtla-Nõmme vald
Valmis: 2015 mai
Ehitaja: AS Eviko

Viljandi krematoorium-tavandisaal

Autor: Raul Vaiksoo (Raul Vaiksoo Arhitektuuribüroo)
Tellijä: Felkrem OÜ
Valmis: 2015 september
Ehitaja: Mudel Ehitus OÜ

Väikeobjekti preemia kandidaadid

Võitja otsustavad Vesa Humalisto, Ivar Lubjak, Aet Ader, Edgar Kaare ja Ilona Gurjanova

KODA by Kodasema

Autorid, kontseptsioon: Taavi Jakobson, Ülar Mark, Hannes Tamjärv, Kalev Ramjal, Marek Strandberg
Arhitekt: Ülar Mark; sisearhitektid Kariina Kristiina Kaufmann, Kadri Tonto, Hannes Praks
Konstruktor: Egon Kivi
Tellijä: Kodasema OÜ
Valmis: 2015 september

Metsakõlakojad RUUP

Idee autor: Birgit Õigus
Projekti autorid ja ehitajad: Birgit Õigus, Mariann Drell, Ardo Hiiuväin, Lennart Lind, Henri Kaarel Luht, Mariette Nõmm, Johanna Sepp, Kertti Soots, Sabine Suuster
Juhendajad: Aet Ader, Karin Tõugu, Kadri Klementi, Mari Hunt (b210), Tõnis Kalve ja Ahti Grünberg (Derelict Furniture)
Projektitjuht: Eesti Kunstiakadeemia sisearhitektuuri osakond
Tellijä: RMK
Valmis: 2015 september

Tsikuraat

Idee autor: Saari Sildos
Ehitajad: 1. kursuse arhitektuuri ja linnaplaneerimise eriala tudengid 2012–2013
Ehituspraktika juhendaja: Jaan Tiidemann
Valmis: 2013 august

Uusnurk

Autorid: Anne Rudanovski (skulptor), Anna-Liisa Unt (maastikuarhitekt)
Valmis: 2013 talv, kokku 6 asukohta kuni 2016
Esmaesitlusel Tartu Raekoja platsil olnud installatsioonil kaasautorid Martin Rästa (graafiline disain), Ardo Ran Varres (heliinstallatsioon), Kerttu Kruusla (video), Andres Sarv (valgustus), Paul Sõrmus (konstruktsiooni konsultatsioon).

Ujuv saun

Autor: Tomomi Hayashi (HG Arhitektuur)
Tellijä: Mait Rõõmusaar. **Valmis:** 2013 august